

Η Αναγκαιότητα ύπαρξης Εθελοντών

του **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΓΕΡΑΣΙΜΑΤΟΥ**, Διασώστη - Εκπαιδευτή Εκπαιδευτών, Προϊσταμένου Τμήματος Εκπαίδευσης του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού

Ποτέ οι άνθρωποι δεν είχαν τόσα συστήματα ασφαλείας, τόσους μηχανισμούς και οργανισμούς ασφαλείας όσους σήμερα, μα ποτέ δεν ένιωθαν τόσο ανασφαλείς όσο στην εποχή μας.

Ο ιστορικός του μέλλοντος, σίγουρα θα ονομάσει τον 20^ο αιώνα 'εποχή της ανασφαλούς ασφάλειας'. Κατά μέσο

όρο, σε κάθε Αμερικανό, αντιστοιχούν 20 κάρτες ασφαλείας. Σε όλες τις ανεπτυγμένες χώρες έχει επιβληθεί η αρχή 'ουδείς ανασφάλιστος' και 'ασφάλεια από γεννήσεως μέχρι θανάτου'.

Παρ' όλα αυτά ο άνθρωπος καταφεύγει σε ακόμη περισσότερα μέτρα ασφαλείας για τον ίδιο και τα υπάρχοντά του, κάνοντας αγωνιώδεις προσπάθειες να ανταποκριθεί στις ασφαλιστικές του υποχρεώσεις.

Επιπλέον οι άνθρωποι των βιομηχανικών κοινωνιών, ζουν μέσα στην αφθονία των υλικών αγαθών κι όμως, δεν είναι ευχαριστημένοι. Η αδηφαγία, κάνει τον άνθρωπο της καταναλωτικής κοινωνίας να μοιάζει με το πτηνό της μυθολογίας που, όσο περισσότερο έτρωγε, τόσο περισσότερο πεινούσε, μέχρι που έφαγε τις σάρκες του.

Η σύγχρονη κοινωνία, καταναλώνεται καταναλώνοντας. Ο άνθρωπος των ανεπτυγμένων κοινωνιών, έχασε το αίσθημα του μέτρου και της αυτάρκειας. Για να εξασφαλίσει ένα πλουσιότερο μέλλον κατέστρεψε το παρόν. Και για να κάνει πλουσιότερο το παρόν, κάνει φτωχότερο το μέλλον.

Δεν είναι ότι ληλάτησε βάναυσα τη φύση, ληλάτησε ακόμη πιο βάναυσα την ψυχή του. Κι αυτό ήταν η αρχή της ηθικής αλλοτρίωσής του. Οι επιδιώξεις του έπαψαν να έχουν πνευματικό και ηθικό χαρακτήρα. Στόχος σχεδόν αποκλειστικός, έγινε ο υλικός ευδαιμονισμός. Έτσι σιγά - σιγά ο άνθρωπος άρχισε να κλείνεται στο ''εγώ'' του. Άρχισε να αποκόπτεται από την ζωή των άλλων. Έπαψε να είναι επώνυμος και έγινε ανώνυμος.

Στην συνέχεια, έχασε και το ιερό δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής. Ζώντας σε χώρους υψηλής ασφάλειας, με σύγχρονη τεχνολογία η προσωπική ζωή του ανθρώπου εύκολα μπορεί να εκτεθεί, να προβληθεί και να προσβληθεί. Κι η προσωπικότητά του να κατασπαραχθεί από την αδηφαγία μιας κοινής γνώμης που τρέφεται από το σκάνδαλο.

Όλα αυτά και πολύ περισσότερα ακόμη, στέρησαν από τον άνθρωπο των βιομηχανικών κοινωνιών τον φυσικό ρυθμό. Όλα σήμερα κινούνται με ασθματικό ρυθμό. Ο κόσμος βρίσκεται σε μια συνεχή υπερένταση, με τα νεύρα διαρκώς ''τεντωμένα''. Γι αυτό αντιδρά συχνά με βιαιότητα. Λείπει η ηρεμία και η ψυχική γαλήνη.

Σήμερα περισσότερο από ποτέ γνωρίζει άνοση η ψυχιατρική και η ψυχανάλυση. Ποτέ άλλοτε δεν είχαμε τόσα φρικιαστικά εγκλήματα χωρίς καμία ουσιαστική αιτία, αλλά για. . . . ψυχαγωγία.

Έτσι, παρά την ραγδαία αύξηση του πληθυσμού, παρά τον συνωστισμό των ανθρώπων, αυτό που λείπει έντονα από όλους σχεδόν τους ανθρώπους, όλων των ανεπτυγμένων κοινωνιών είναι ο ΑΛΛΟΣ.

Άνθρωποι υπάρχουν, συνάνθρωποι δεν υπάρχουν. Πολύ δε περισσότερο δεν υπάρχουν Φιλάνθρωποι.

Δεν υπάρχουν καλοί Σαμαρείτες.

Δεν υπάρχουν Εθελοντές.

Οι συνάνθρωποί μας που υποφέρουν είναι πολλοί, πάρα πολλοί. Άλλοι υποφέρουν από έλλειψη υγείας, άλλοι από αναπηρίες, από τον χαμό κάποιου δικού τους ανθρώπου, από μοναξιά, από εγκατάλειψη, από γηρατειά, από στέρηση οικονομική και άλλες πολλές αιτίες.

Υπάρχει πάρα πολύς πόνος στον κόσμο και οι μορφές του επίσης είναι πολλές. Όλες όμως είναι οδυνηρές και έχουν ανάγκη από την ανάλογη συμπαράσταση των συνανθρώπων, λόγου και έργου.

Η συμπαράσταση δεν είναι μόνο οικονομική. Πιο πολύ είναι ψυχική, συναισθηματική, ανθρωπιστική και όχι μόνο θεωρητική αλλά κυρίως πρακτική, ακόμη και με κάποια θυσία αυτού που την προσφέρει.

Την συμπαράσταση αυτή, έρχεται να προσφέρει ο σημερινός ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ. Ο ΑΛΛΟΣ δηλαδή, ο συνάνθρωπος.

Σύμφωνα με τον Διεθνή Ερυθρό Σταυρό, ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ, είναι ο πολίτης εκείνος, ο οποίος αδιάκριτα από ατομική οικονομική ευχέρεια, συμβάλλει προσωπικά ανάλογα με τις ικανότητές του και την κλίση του, στην ζωή της κοινωνίας του, προάγοντας την ποιότητα ζωής για τους άλλους, χωρίς αυτό που κάνει να περιορίζει το ίδιο αυτό δικαίωμα των άλλων.

Η ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ, την οποία παράγει ο Εθελοντής, είναι νόμιμο μέσον με το οποίο ο πολίτης δίνει έκφραση στα ανθρωπιστικά ενδιαφέροντά του. Η ευκαιρία για εθελοντική εργασία, σε μια ελεύθερη κοινωνία, είναι δικαίωμα του κάθε πολίτη.

Όσοι πολίτες αναλαμβάνουν εθελοντικά την διεκπεραίωση κάποιας υπηρεσίας για λογαριασμό άλλων, έχουν το δικαίωμα να περιμένουν ότι, οι εξειδικευμένοι επαγγελματίες θα σέβονται την δική τους εθελοντική συμβολή, θα τους στηρίζουν και θα τους ενθαρρύνουν.

Όμως ο Εθελοντής φέρει ευθύνη μεγάλη και σοβαρή. Το κράτος, η κοινωνία, ο κάθε πολίτης, περιμένουν από τον Εθελοντή να ανταποκριθεί στα καθήκοντά του, όταν υπάρξει ανάγκη. Και η ανάγκη δεν βρίσκεται μακριά μας. Είναι ακριβώς δίπλα μας.

Για να μπορέσει ο Εθελοντής να ανταποκριθεί πλήρως στα καθήκοντά του, οφείλει πρωτίστως να έχει επάρκεια γνώσεων και κατάσταση διαρκούς ετοιμότητας.

Ο Εθελοντής, ο οποίος αβίαστα έχει προσέλθει σε

εθελοντική οργάνωση και αποδεχθεί την ιδιότητά του, είναι υποχρεωμένος να εκτελεί στο ακέραιο το καθήκον του ανά πάσα στιγμή. Δεν νοείται Εθελοντής ή Εθελοντική Οργάνωση, όταν την κρίσιμη στιγμή είναι ανύπαρκτοι.

Ιδιαίτερα οι Εθελοντές που δραστηριοποιούνται σε υγειονομικές, διασωστικές, κοινωνικές, ανθρωπιστικές οργανώσεις θα πρέπει να γνωρίζουν ότι, ο άνθρωπος που χρειάζεται βοήθεια, σηκώνει απλώς το χέρι του και ζητάει την βοήθεια, δεν έχει την πολυτέλεια της επιλογής. Ο Εθελοντής όμως, επέλεξε να είναι αρωγός υγειονομικών ή διασωστικών ή άλλων υπηρεσιών. Και εφόσον το επέλεξε οφείλει να είναι άριστος σε γνώσεις, σε φυσική κατάσταση, σε ετοιμότητα.

Είναι δικαίωμα εύκολο και απλό ο πολίτης να είναι Εθελοντής και να ανήκει σε εθελοντική οργάνωση. Συνάμα είναι ευθύνη, είναι καθήκον, είναι ιδανικό. Ο Εθελοντής μπορεί με ελάχιστα να κάνει σπουδαία. Μπορεί με ένα χαμόγελο να δώσει ελπίδα, χαρά, ανακούφιση. Με ένα χάδι να δώσει ζεστασιά, σιγουριά, προστασία.

Ο Εθελοντής είναι η Ελπίδα!

Ο Εθελοντής δεν έχει ημερομηνία λήξεως. Δεν φέρει περιστασιακά την ιδιότητά του. Ο γνήσιος Εθελοντής είναι δια βίου Εθελοντής. Αυτός άλλωστε είναι ο πραγματικός και σύγχρονος εθελοντισμός. Η ευεργετική για το κοινωνική σύνολο εργασία, η οποία ασκείται από την ελεύθερη βούληση των Εθελοντών.

Την τελευταία δεκαετία, βιώνουμε έντονα την παρουσία των Εθελοντών και των Εθελοντικών Οργανώσεων στην αντιμετώπιση των φυσικών ή μη καταστροφών που πλήττουν τον πλανήτη μας. Παγκοσμίως σύμφωνα με τα στοιχεία της I.F.R.C. (International Federation of Red Cross and Red Crescent) δραστηριοποιούνται περίπου 18.000.000 εθελοντικές οργανώσεις, σε όλα τα πεδία δράσης.

Στην χώρα μας έχουν καταγραφεί από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες των Υπουργείων Υγείας και Πρόνοιας, Εσωτερικών, Εξωτερικών, κ.λ.π. περίπου 30.000 εθελοντικές οργανώσεις. Αυτές μέσα σε μόλις δύο χρόνια,

διπλασιάστηκαν και άγγιξαν τις 60.000. Από αυτές όμως ημερήσιο ποιοτικό και παραγωγικό έργο παρουσιάζουν μόνο οι 300 περίπου. Οι εθελοντικές οργανώσεις ή μη κυβερνητικές οργανώσεις, όπως τελευταία έχει αρχίσει να καθιερώνεται, δραστηριοποιούνται κυρίως σε τρεις μεγάλους τομείς : Στις οργανώσεις ανθρωπιστικού χαρακτήρα, στις οργανώσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και στις οργανώσεις για την ανάδειξη και διατήρηση των πολιτιστικών εθίμων και μνημείων.

Για να είναι μια τοπική, περιφερειακή ή εθνική κοινωνία οργανωμένη πολύ καλά, θα πρέπει να διαθέτει υποχρεωτικά έναν ικανοποιητικό αριθμό αξιόλογων εθελοντών. Ακόμη και στα πιο προηγμένα τεχνολογικά κράτη, με σύγχρονα μοντέλα διοίκησης και πληθώρα υπηρεσιών, η σχεδόν ακαριαία αντιμετώπιση ενός μεγάλου συμβάντος, ξεκινά από τους ίδιους τους πολίτες ή τις τοπικές εθελοντικές οργανώσεις. Και αυτό γιατί το κράτος δεν μπορεί να βρίσκεται παντού.

Παντού διαπιστώνουμε ότι για την αντιμετώπιση μιας καταστροφής, κινητοποιούνται και εμπλέκονται τρεις κατηγορίες : Οι κρατικές υπηρεσίες, οι εθελοντικές οργανώσεις και οι πολίτες. Αν με προσοχή εξετάσουμε τα στοιχεία του 2000 που μας δίνει η F.E.M.A. (Federal Emergency Management Agency) των Ηνωμένων Πολιτειών θα διαπιστώσουμε ότι : σε μια δομική κατάρρευση, το 50% της επείγουσας ανταπόκρισης πραγματοποιείται από τους πολίτες που βρίσκονται κοντά στον τόπο του συμβάντος, ενώ το 30% πραγματοποιείται από τις τοπικές ομάδες διάσωσης, εθελοντικές και επαγγελματικές.

Εύκολα βγαίνει το συμπέρασμα ότι, ανάμεσά μας η αναγκαιότητα ύπαρξης εκπαιδευμένων και γιατί όχι εξειδικευμένων εθελοντών σε θέματα παροχής υγειονομικών και διασωστικών υπηρεσιών είναι αναγκαία. Γιατί το ατύχημα θα συμβεί εκεί ακριβώς όπου δεν το περιμένουμε.

Οι εθελοντικές οργανώσεις πρέπει να είναι αρωγοί των κρατικών υπηρεσιών στο κοινωνικοπρονοιακό, ανθρωπιστικό και άλλο έργο. Δεν είναι δυνατόν μια εθελοντική οργάνωση να ζητά να υποκαταστήσει τον κρατικό μηχανισμό. Αλλά και το κράτος, είναι

υποχρεωμένο να αναγνωρίζει και να βοηθά τις εθελοντικές οργανώσεις δίκαια, με σωστή αξιολόγηση και συνέπεια.

Υπόδειγμα οργανωμένης, πειθαρχημένης και πιστοποιημένης στην εκπαίδευση εθελοντικής ομάδας, αποτελεί το Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. Πρόκειται για την πιο ικανή επιχειρησιακά ομάδα πρώτων βοηθειών και διάσωσης που διαθέτει η χώρα μας, με δεκάδες εθνικές και διεθνείς διακρίσεις, αποστολές παντός τύπου, χιλιάδες Εθελοντές και εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ εξοπλισμό.

Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, έχει επενδύσει πολλές χιλιάδες ευρώ στην εκπαίδευση και εξειδίκευση των Εθελοντών του, γι αυτό και το ελληνικό κράτος του εμπιστεύεται αναρίθμητες αποστολές υγειονομικού, διασωστικού, ανθρωπιστικού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα.